

ע"פ 4324/16 - חמזה נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 4324/16

לפני: כבוד השופט ס' גובראן
כבוד השופט נ' הנדל
כבוד השופט נ' סולברג
המערער: חמזה נגאר

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על גזר הדין של בית המשפט המחוזי בירושלים
מיום 15.05.2016 בת"פ 21035-11-15 שניתן על-ידי
השופטת ר' פרידמן-פלדמן

בשם המערער: עו"ד סעיד גאליה
בשם המשיבה: עו"ד בת שבע אבגד

תאריך הישיבה: י"ט בתמוז התשע"ו (25.07.16)

פסק דין

השופט נ' סולברג:

1. ערעור על גזר הדין של בית המשפט המחוזי בירושלים (ת"פ 21035-11-15; השופטת ר' פרידמן-פלדמן) במסגרתו נגזר על

המערער עונש מאסר בפועל למשך 28 חודשים, החל מיום 8.10.2015, ומאסר על-תנאי.

2. המערער, חמזה נגאר (להלן: חמזה) הורשע על-פי הודאתו בהסדר טיעון, בביצוע שתי עבירות בהתאם לעובדות כתב אישום מתוקן. על-פי האישום הראשון, מספר ימים עובר ליום 17.9.2015, השתתף חמזה בהפרות סדר בשכונת ראס אל-עמוד בירושלים, ובמהלכן ידה אבנים לעבר שוטרים כשהוא רעול פנים. יתר המתפרעים חסמו את הכביש והשליכו אף הם אבנים וכן גם בקבוקי תבערה.

3. על-פי האישום השני, בשלהי חודש אוגוסט 2014, השתתף חמזה יחד עם אחרים בהפרות סדר בשכונת ראס אל-עמוד בירושלים. גם בפעם הזאת ידה אבנים, וזאת לעבר רכב כוחות הביטחון וכוחות אחרים שנעו באזור.

4. לאחר שאישר את הסדר הטיעון, הרשיע בית המשפט המחוזי את חמזה על-פי הודאתו בביצוע העבירות הבאות: עבירה לפי סעיף 1274(1) לחוק העונשין התשל"ז-1977 (להלן: החוק) בגין ניסיון תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות, שבצדה קבוע עונש מאסר מכסימלי למשך חמש שנים; עבירת התפרעות (סעיף 152 לחוק), שבצדה קבוע עונש מאסר למשך שנתיים; וכן עבירת ידוי אבן לעבר כלי תחבורה (סעיף 332א(א) לחוק), אשר העונש הקבוע בצדה עומד על עשר שנות מאסר.

5. הסדר הטיעון לא כלל הסכמה על העונש. בית המשפט המחוזי נדרש לשיקולי הענישה. תחילה נקבע מתחם העונש ההולם, תוך שימת לב למדיניות הענישה הנהוגה והשיקולים השונים הקבועים בחוק ובהלכה הפסוקה. במסגרת זו נשקל הערך החברתי שנפגע מהעבירה – שמירה על הסדר הציבורי, שלומם ובטחונם של אנשי כוחות הביטחון, ושמירה על מעמדם של השוטרים כנציגי מערכת אכיפת החוק. נשקלו גם נסיבות העבירה – התקהלות מספר רב של משתתפים, חלקם רעולי פנים, תוך ידוי אבנים וזריקת בקבוקי תבערה אשר ביכולתם לגרום לנזקים חמורים, לגוף, לנפש ולרכוש. עוד התייחס בית המשפט המחוזי למציאות הקשה והמיוחדת שבה נמצאת העיר ירושלים, בכנותו את מצבה "מכת עיר". מציאות אשר מחייבת "מתן משקל משמעותי לשיקולי ההרתעה".

6. לאחר ששקל את כל אלה, קבע בית המשפט המחוזי כי בנוגע לאישום הראשון מתחם הענישה ההולם נע בין 12 ל-30 חודשי מאסר בפועל, ובאשר לאישום השני, נע מתחם הענישה ההולם בין 20 ל-45 חודשי מאסר בפועל.

7. בתוך מתחם הענישה ההולם, שקל בית המשפט המחוזי לקולא את הודאתו של חמזה, את גילו הצעיר, מצבו הרפואי, וכן גם את העובדה שזו לו ההרשעה הראשונה בפלילים. מנגד, נשקל האמור בתסקיר שירות המבחן, על הרקע האישי והמשפחתי של המערער. שירות המבחן לא בא בהמלצה טיפולית, משעמד על מסוכנותו של המערער, ומצא כי קיים סיכוי בינוני-גבוה להישנות התנהגות דומה בעתיד.

8. על כל אלה, גזר בית המשפט המחוזי על חמזה 28 חודשי מאסר בפועל, ו-6 חודשי מאסר על-תנאי, וכעת הוא מערער לפנינו על חומרת עונשו.

טענות הצדדים

9. עיקרו של הערעור, בטענה כי בית המשפט המחוזי בא לכלל טעות כאשר קבע עונש החורג באופן קיצוני מרמת הענישה המקובלת בנסיבות דומות ובכך סטה מעקרונות אחידות והגינות הענישה. כתימוכין לכך, הציג הסנגור דוגמאות לרוב המקרים שבהם נגזרו עונשים קלים יותר בנסיבות דומות. עוד נטען, כי בית המשפט המחוזי לא שת ליבו לנסיבות ביצוע העבירה - לכך שהצטרפותו של חמזה אל המתפרעים נעשתה באקראי, ולהיבט התוצאתי בכך שלא נגרם בסופו של דבר כל נזק. איזון ראוי של ערכים ושיקולים אלה, בצירוף עם נסיבותיו האישיות של חמזה, מעלה כי מתחם הענישה והעונש הראוי לו, לחמזה, קלים בהרבה, ואין לגזור עליו יותר משמונה חודשי מאסר, תקופה שאותה ריצה עד כה.

10. המשיבה, מנגד, סומכת ידיה על גזר הדין של בית המשפט המחוזי, על סמך נימוקיו. מדובר בעבירות מסוכנות, בתקופה נפוצה, ונדרשת ענישה מוחשית. לשיטת ב"כ המשיבה, המגובה בפסיקה, גזר הדין שקול, והוא הולם את נסיבותיהן של העבירות ואת נסיבותיו של חמזה.

הכרעה

11. שקלנו את טענות באי-כוח הצדדים מזה ומזה, ולא ראינו הצדקה להעתר לערעור. מדובר בשתי עבירות. הנסיבות אמנם אינן מן החמורות ביותר, אך בהחלט מצדיקות את העונש שהוטל על המערער, בשים לב לענישה המקובלת בפסיקה בעבירות הללו. הלימות העונש נלמדת אף מהוראות סעיף 332(א)ג לחוק, הקובע עונש מינימום של שנתיים לפחות בעבירה לפי סעיף 332(א)א, ידוי אבן לעבר כלי תחבורה, אחת מן העבירות שבביצוען הורשע חמזה. סעיף זה, אמנם חוקק במסגרת תיקון לחוק העונשין שנכנס לתוקף לאחר ביצוע העבירות, אך הוא משקף את הפיכתם של ידוי האבנים ל"מכת מדינה" של ממש, ואת החשש הכבד הנובע מכך לשלום הציבור ולסיכון חיי אדם (ראו: חוק העונשין (תיקון מס' 120 והוראת שעה), התשע"ו-2015, ס"ח 12; וכן הצעת חוק העונשין (תיקון מס' 122 והוראת שעה), התשע"ו-2015, ה"ח 958).

12. בשים לב לאמור בתסקיר שירות המבחן שהונח לפנינו, ומטעמי צנעת הפרט לא נפרט, ובהתחשב במכלול השיקולים שאותם שקל בית המשפט לעניין מתחם הענישה והעונש עצמו, מצאנו כי בית המשפט המחוזי בחן כדבעי את כלל הנסיבות, איזן כהלכה, וגזר את הדין כמתחייב, תוך שקילת השיקולים הצריכים לעניין באופן ממצה והולם. אכן, ככלל, אנו נוטים להקל בעונשם של צעירים. עתידם עוד לפניהם, והמגמה היא להטותם לדרך הישר. ברם, לנוכח הנסיבות אין בידינו להקל בעונש. המסוכנות העולה מן העבירות היא רבה, סכנת נפשות של ממש. חמזה לא ידה אבנים באקראי, אלא חזר ושנה בעבירות אלימות והפרות סדר, שאך בדרך מקרה לא הביאו לתוצאות קשות. לאור מצב דברים זה, מתחייבת שהייתו מאחורי סורג ובריה לתקופה ממשית.

13. אשר על כן, החלטנו לדחות את הערעור.

ניתן היום, כ"ה בתמוז התשע"ו (31.7.2016).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט